

Regionstyrelsen

**Yttrande över betänkandet Publiken i fokus –
reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)****Regionledningskontorets förslag till beslut**

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Kulturdepartementet över betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)*.

Sammanfattning

Kulturdepartementet har remitterat betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)* till Region Stockholm för yttrande.

I januari 2024 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att göra en översyn av den nationella filmpolitiken, i syfte att möta områdets utmaningar och behov samt lämna förslag på hur de nationella målen för filmpolitiken ska formuleras (dir. 2024:10).

Utredningen analyserar förutsättningarna inom filmområdet samt lämnar flera förslag på hur den framtida filmpolitiken kan se ut. Utredningen föreslår bland annat nya filmpolitiska mål, en ny utformning av produktionsincitamentet samt hur filmpolitiken kan finansieras framöver utöver de befintliga medlen som staten tillför området.

Region Stockholm ser positivt på utredningens helhetsgrepp om svensk filmpolitik och ställer sig i huvudsak positiv till de föreslagna reformerna. Förslagen ligger väl i linje med den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084) och dess mål, Region Stockholms kulturstrategiska mål samt Region Stockholms ambition att stärka Stockholmsregionens position som en ledande kulturell och kreativ nod, både nationellt och internationellt.

Bakgrund

Kulturdepartementet har remitterat betänkandet *Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)* till Region Stockholm för yttrande.

Regeringen beslutade i januari 2024 om att tillsätta en utredning för en översyn av den nationella filmpolitiken, i syfte att bättre möta områdets utmaningar och behov (dir. 2024:10). Som särskild utredare utsågs Eva Bergquist, kulturdirektör i Region Stockholm.

Utredningen syftar till att stärka svensk film genom både fördjupad samverkan med filmbranschen och en tydligare styrning av statliga insatser genom ett antal filmpolitiska reformer. Syftet med omläggningen av filmpolitiken är bland annat en ambition att åstadkomma förenklad men förtydligad styrning med större fokus på filmpolitikens kärnuppgifter.

I betänkandet föreslås nya filmpolitiska mål med fokus på publikens rätt till kultur.

Utredningen markerar en ambitionshöjning i svensk filmpolitik, från producentfokus till publikfokus, med målet att göra film tillgänglig, relevant och engagerande för fler.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm ser positivt på utredningens erkännande av filmen som både konstform och näring. Det ligger i linje med den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUF5 2050) (LS 2015-0084) samt Kulturstrategi för Stockholmsregionen som betonar vikten av att stärka de kulturella och kreativa branscherna, där filmen spelar en nyckelroll. Filmen bidrar till individens utveckling, gemensamma referenser och nya perspektiv. Filmproduktion bidrar till sysselsättning, innovation, tillväxt, export och turism – och stärker bilden av Stockholmsregionen som en öppen, inkluderande och kreativ region.

Filmens roll i en växande och hållbar region

Enligt den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050 ska Stockholmsregionen vara en sammanhållen och resurseffektiv region med en god livsmiljö. En stark filmsektor bidrar till detta genom att skapa levande miljöer, stärka identitet och delaktighet samt underlätta hållbar tillväxt. Filmens roll som bärare av både berättelser och platsidentitet är central i utvecklingen av attraktiva och demokratiska samhällen, därmed ser Region Stockholm positivt på betänkandets filmpolitiska ambitionshöjning och ökade publikfokus.

Ny filmfond och ökad finansiering

Region Stockholm är positiv till förslaget om en ny nationell filmfond med breddad finansiering. Det möjliggör bättre långsiktig planering för såväl regionala som nationella aktörer, samt ökad samverkan mellan det

offentliga och näringslivet. Det möjliggör också tillkomsten av svensk film på en nivå som tidigare inte varit möjlig. Region Stockholm vill dock understryka vikten av att fonden bygger på principen om armlängds avstånd. Det är avgörande för filmens konstnärliga frihet och branschens integritet att politisk styrning av innehåll undviks. Region Stockholm ser därför positivt på att fonden föreslås styras av representanter från de parter som direkt eller indirekt finansierar verksamheten, men ser samtidigt en viss utmaning i hur medlen i fondens ska fördelas med tanke på de disparata parternas intressen. Därför bör särskild vikt läggas på hur fördelningen ska hanteras för att nå bästa effekt. Det är också positivt att fonden möjliggör branschgemensamma intressen såsom finansiering av Yrkesnämnden för Film och TV:s arbete med utveckling av mikromeriter, validering och statistisk och långsiktig kompetensförsörjning.

Tydligare filmpolitiska mål

Region Stockholm bedömer att de föreslagna filmpolitiska målen – ett brett filmutbud av hög kvalitet, att film ska visas i hela landet, att svensk film når en stor publik samt bevarande och användning av filmarvet – är ändamålsenliga. De föreslagna målen stödjer även målen i Kulturstrategi för Stockholmsregionen (LS 2017-1514) om ökad geografisk tillgång till kultur och stärkt kulturell infrastruktur. De förenklade målen är tydligare och stärker förutsättningarna för gemensamt ansvarstagande och långsiktig effekt.

Region Stockholm ser däremot att det kan finnas risk för minskad offentlig samverkan och svagare koppling mellan stöden på de olika nivåerna, kommunalt, regionalt och nationellt med borttagandet av det tidigare målet; *utveckling och produktion i hela landet*. Det är förvisso bra att det nationella uppdraget avgränsas och förtydligas, men Region Stockholm vill ändå betona vikten av att Svenska Filminstitutet som nationell aktör har en viktig samlande roll för svensk film och dess samtliga aktörer.

Moms, och strömningsavgift

Region Stockholm ställer sig bakom förslagen om sänkt moms på biobiljetter och införande av avgift för strömningstjänster. Dessa åtgärder skapar rättvisare konkurrensvillkor och en mer hållbar finansieringsmodell för svensk film.

Region Stockholm vill dock påpeka att en minskning av biomomsen inte per definition innebär en minskning av biljettpriset för den enskilde medborgaren.

Produktionsincitamentet

Region Stockholm stödjer att produktionsincitamentet flyttas till Svenska Filminstitutet. Det är en rimlig förändring som gör det lättare att hantera och knyter stödet tydligare till kulturpolitiska mål. Samtidigt finns en risk att näringsperspektivet försvagas, eftersom incitamentet är ett näringsstöd och inte ett rent kulturstöd. Det är viktigt att stödet även i fortsättningen väger in både kulturpolitiska och näringspolitiska mål. Utredningens långsiktiga ambition att stödet inte ska belasta kulturbudgeten riskerar också att försvagas när ansvaret flyttas från Tillväxtverket. Flytten kan minska synligheten för stödets betydelse för näringslivet.

Förslaget att premiera manus på svenska eller minoritetsspråk ser Region Stockholm som positivt, men anser att det är viktigt att även utländska produktioner fortsatt kan få stöd. De bidrar till regional utveckling och stärker Sveriges internationella position. Flera framgångsrika svenska filmer har dessutom skrivits på andra språk än svenska, och dessa bör inte missgynnas.

Framtidens filmområde – breddat uppdrag och nya format

Region Stockholm är positiv till förslaget att Svenska Filminstitutet fortsatt ska ha filmen i fokus, men också få ett breddat uppdrag mot det audiovisuella området, särskilt dramaserier, inom ramen för produktionsincitamentet. Detta speglar hur branschen och publiken förändrats och skapar bättre förutsättningar för relevant stöd.

Förslaget att Filminstitutet ska få ett bredare analysuppdrag och ansvar för filmstatistik ser Region Stockholm som positivt. Det gynnar hela sektorn och skapar en gemensam plattform som också stärker det regionala och kommunala arbetet.

Det är samtidigt viktigt att filmens särart som konstform fortsatt utgör kärnan i filmpolitiken och att dramaseriers inkludering inte tränger undan filmens konstnärliga utveckling.

Filmarvscentrum och pliktlagstiftning

Region Stockholm stödjer förslaget om ett nationellt filmarvscentrum, och ser det som ett viktigt steg för att stärka bevarandet av det svenska filmarvet i en digital och AI-driven samtid. Region Stockholm vill särskilt lyfta behovet av samverkan mellan institutioner med olika arkivuppdrag, såsom Svenska Filminstitutet, Kungliga biblioteket, UR, SVT och forskningsinstitutioner.

Den föreslagna teknikneutrala pliktlagstiftningen är angelägen och bör prioriteras. Den säkrar möjligheten för framtida generationer att ta del av dagens audiovisuella produktion.

Filmen i Stockholm - den regionala nivån

Region Stockholm vill understryka vikten av att säkerställa att utveckling och produktion av svensk film också sker i Stockholmsregionen. Den regionala filmfonden Film Stockholm spelar en viktig roll för förutsägbarhet och långsiktig utveckling av lokala talanger och produktionsbolag. Filmskapare och berättelser från och om Stockholm bidrar till mångfald och regional spridning och möjliggör för oberoende producenter och produktionsbolag att behålla rättigheter, förmågan att utvecklas och investera i egna produktioner och minska beroendet av dominanta globala beställare som kommer och går.

Region Stockholm vill också uppmärksamma och understryka vikten av regional samverkan och samskapande inom filmpolitiken. Den regionala filmfonden Film Stockholm, som ägs av Region Stockholm och samverkar med Stockholms stad, är ett konkret exempel på hur offentliga aktörer i samarbete med privata aktörer bidrar till filmens utveckling och nytta för medborgarna på såväl nationell som regional nivå.

Film Stockholm har visat att en regional filmfond med tydligt uppdrag kan bidra till ökad tillväxt, regional identitet, fler arbetstillfällen och nytta för den enskilda individen. Den avgränsning på nationell nivå som utredningen föreslår handlar om att prioritera Svenska Filminstitutets medel och uppdrag. Det i sig tydliggör vikten av ett större regionalt ansvar för filmområdet och utvecklingen av denna för Sverige viktiga kulturella och kreativa basnäring.

Talangutveckling

Region Stockholm är ense med utredningens syn på talangutveckling, det vill säga att Regionerna i dag har ett viktigt ansvar för den initiala talangutvecklingen. Det är därför angeläget att dessa insatser kan växlas upp och samordnas bättre med nationella stöd. Region Stockholm vill lyfta fram vikten av en fortsatt stark talangutveckling även i Stockholmsregionen för att säkerställa en mångfald av röster och perspektiv.

Avslutande synpunkter

Region Stockholm ser positivt på att filmpolitiken utvecklas i en riktning som stärker både branschens och publikens förutsättningar, och vill samtidigt poängtera vikten av:

1. Att filmpolitiken fortsatt respekterar konstnärlig frihet och armlängds avstånd
2. Att regionalt handlingsutrymme säkras
3. Att samverkan stärks mellan stat, regioner, kommuner, bransch och privata aktörer för svensk films framgång

Region Stockholm ser fram emot fortsatt dialog och samarbete i arbetet för ett starkt svenskt filmland – med publiken i fokus.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

1. Sammanfattning av Publiken i fokus - reformer för ett starkare filmland (SOU 2025:24)

Beslutsexpediering

1. Kulturdepartementet

Godkänd av Emma Lennartsson, 2025-04-28